

AKA DEMI DAG ARNA

AKADEMIDAGARNA 2019
27 MARS–2 APRIL

Symposier och prisföreläsningar

KUNGL.
VETENSKAPS-
AKADEMIEN

THE ROYAL SWEDISH ACADEMY OF SCIENCES

KUNGL. VETENSKAPS- AKADEMIEN

THE ROYAL SWEDISH ACADEMY OF SCIENCES

Kungl. Vetenskapsakademien håller traditionsenligt sin högtidssammankomst den 31 mars, på årsdagen av att vårt privilegiebrev utfärdades 1741. Högtidssammankomsten utgör höjdpunkten i en hel serie konferenser, symposier och föreläsningar i vetenskapens tecken: **AKADEMIDAGARNA**. I år startar vi med ett seminarium i Riksdagen den 27 mars, och sedan följer konferenser, symposier, prisföreläsningar och sammankomster som vi har samlat i ett gemensamt program den 27 mars–2 april. En rad framstående forskare kommer att berätta om sitt arbete, bland dem 2018 års Crafoordpristagare Susan Solomon, som gjort pionjärinsatser till skydd för atmosfärens ozonlager. Hon kommer att diskutera vetenskapens roll i arbetet mot klimatförändringar vid vår högtidssammankomst. Då kommer också vår ledamot Ulf Ellervik att tala om sin riskabla specialitet: gifternas kemi. Dessutom kommer några av Vetenskapsakademiens stora priser att delas ut: Sjöbergpriset, Aminoffpriset och Beijerstiftelsens Lärarpris till Ingvar Lindqvists minne.

Välkomna till Akademi dagarna!

Göran K. Hansson
Ständig sekreterare

INNEHÅLL

AKADEMIDAGARNA 2019
27 MARS–2 APRIL

Symposier och prisföreläsningar

- ★ SEMINARIUM OM FORSKNINGENS NYTTA, s. 6
- ★ PRISFÖRELÄSNINGAR SJÖBERGPRISET, inom cancerforskning, s. 7
- ★ KONFERENS OM HÖGRE UTBILDNING OCH DE GLOBALA MÅLEN FÖR HÅLLBAR UTVECKLING, s. 8
- ★ NYA LEDAMÖTER INTRODUCERAS I VETENSKAPSAKADEMIEN, s. 9
- ★ HÖGTIDSSAMMANKOMST, för Akademiens ledamöter och gäster, s. 10
- ★ ALLMÄN AKADEMISAMMANKOMST MED DISKUSSION OM FORSKNINGSPOLITIK, s. 11
- ★ GREGORI AMINOFF PRISSYMPOSIUM, inom kristallografi, s. 12
- ★ AKADEMIDAGARNAS GÄSTFÖRELÄSNING, s. 13
- ★ INGVAR LINDQVISTDAGEN, en dag för lärare och lärarpristagare, s. 14

SEMINARIUM OM FORSKNINGENS NYTTA

ONSDAG **27 MARS** 2019

PLATS: FÖRSTAKAMMARSALEN, RIKSDAGSHUSET

Östra riksdagshusets fasad mot Norrbro

Kungl. Vetenskapsakademien och Sällskapet Riksdagsledamöter och Forskare (Rifo) arrangerar ett seminarium på temat *Gör forskningen nytta?* Investeringar i forskning är en investering i framtiden. Stora resurser satsas varje år på forskning vid våra universitet och högskolor. Men, vad vet vi om nyttan av forskning? Finns det snabbare vägar till de stora genombrotten? Det finns en debatt om att forskning kanske borde styras mer, att staten ska peka ut samhällsutmaningar och sedan bestämma forskningen utifrån det. Hur ligger Sverige till i en internationell jämförelse och vad bör göras?

Seminarier är inte öppett för allmänheten,
endast för särskilt inbjudna.

PRISFÖRELÄSNINGAR SJÖBERGPRISET

FREDAG 29 MARS 2019

TID: 15.00–17.00

PLATS: KAROLINSKA INSTITUTET, BIOMEDICUM 1, SOLNAVÄGEN 9, SOLNA

Från vänster: Dennis Slamon,
University of California, USA,
Brian Druker, Oregon Health &
Science University, USA

Dennis Slamon och Brian Druker tilldelades Sjöbergpriset 2019 *”för avgörande insatser vid den kliniska utvecklingen av målstyrd behandling, riktad mot cancer-cellers genetiska förändringar”*. Sjöbergpriset är ett årligt internationellt pris inom cancerforskning. Priset ges till forskare som på ett avgörande sätt bidragit till vår kunskap om sjukdomsmekanismer, riskfaktorer, behandling eller förebyggande av cancer. Prisföreläsningarna organiseras av Karolinska Institutet och Kungl. Vetenskapsakademien med stöd från Sjöbergstiftelsen.

Prisföreläsningarna hålls på engelska.

- Prisföreläsningarna kommer att filmas och senare publiceras på www.kva.se/video

Sjöbergstiftelsen
The Sjöberg Foundation

Deltagande är kostnadsfritt
och föranmälan krävs ej.

För mer information:
www.kva.se/sjobergforelasning2019

Sjöbergpriset finansieras av Sjöbergstiftelsen. Kungl. Vetenskapsakademien ansvarar för att utse pristagare, som mottar priset vid Akademiens högtidssammankomst.

KONFERENS OM HÖGRE UTBILDNING OCH DE GLOBALA MÅLEN FÖR HÅLLBAR UTVECKLING

LÖRDAG 30 MARS 2019

TID: 09.00–16.30

PLATS: KAROLINSKA INSTITUTET, AULA MEDICA, CAMPUS SOLNA

Rethinking Higher Education Inspired by the Sustainable Development Goals är en konferens där studenter, lärare, forskare och andra verksamma inom högre utbildning inbjuds att utforska hur vi kan ta ansvar för, och inspireras av, de globala målen för hållbar utveckling inom utbildning, forskning och i samarbete med allmänheten.

Konferensen organiseras av Karolinska Institutet i samarbete med Göteborgs universitet, Chalmers tekniska högskola och Kungl. Vetenskapsakademien.

Konferensen hålls på engelska.

För mer information och registrering:
www.sdgsinhighered.se

NYA LEDAMÖTER INTRODUCERAS I VETENSKAPSAKADEMIEN

SÖNDAG 31 MARS 2019

PLATS: KUNGL. VETENSKAPSAKADEMIEN, LILLA FRESCATIVÄGEN 4A

Nya ledamöter tar sitt högtidliga inträde i Vetenskapsakademien under högtidssammankomsten 2018. Introduktionen sker samma dag i Akademiens byggnad i Frescati.

Att bli invald som ledamot av Kungl. Vetenskapsakademien är ett exklusivt erkännande för sina insatser. Det kan gälla framstående forskning inom matematik, naturvetenskap, medicin, teknik, samhällsvetenskaper eller humaniora, men också andra stora insatser till stöd för vetenskaperna. Akademien har i dag cirka 470 svenska och 175 utländska ledamöter. Sedan verksamheten började 1739 har cirka 1 700 svenska ledamöter invalts i Akademien. Svenska ledamöter som valts in 2018 tar sitt inträde på högtidssammankomsten den 31 mars. Introduktionen sker samma dag i Akademiens byggnad i Frescati.

Ledamotsintroduktionen är endast öppen för ledamöter.

HÖGTIDSSAMMANKOMST

SÖNDAG 31 MARS 2019

TID: 17.00–19.00

PLATS: MUSIKALISKA, NYBROKAJEN 11, STOCKHOLM

Från vänster:
Susan Solomon, Ulf Ellervik

Välkomstanförande av Akademiens preses Dan Larhammar.

Rapport om vetenskapsåret 2018 av ständige sekreteraren Göran K. Hansson.

Föreläsning av Crafoordpristagaren 2018 professor Susan Solomon: *Meeting the goals of the Paris agreement: Can we still do it, and how can science guide us?*

Föreläsning av ledamoten av Akademiens klass för humaniora och för framstående förtjänst om vetenskap professor Ulf Ellervik: *Ricinus communis, Solzjenitsyn och Cancerkliniken.*

Utdelning av:

- ★ BEIJERSTIFTELSENS LÄRARPRIS TILL INGVAR LINDQVISTS MINNE
- ★ GÖRAN GUSTAFSSONPRISEN
- ★ GREGORI AMINOFFS PRIS
- ★ SJÖBERGPRISET
- ★ BELÖNINGAR OCH MEDALJER

Vetenskapsakademiens högtidssammankomst
är endast öppen för särskilt inbjudna.

ALLMÄN AKADEMISAMMANKOMST MED DISKUSSION OM FORSKNINGSPOLITIK

MÅNDAG 1 APRIL 2019

TID: 10.00–12.00

PLATS: KUNGL. VETENSKAPSAKADEMIEN, LILLA FRESCATIVÄGEN 4A

Kungl. Vetenskapsakademiens byggnad i Frescati

Sammanträde för Kungl. Vetenskapsakademiens ledamöter. Akademien utgörs av dess ledamöter. De delas in i tio klasser: matematik, astronomi och rymdvetenskap, fysik, kemi, geovetenskaper, biologiska vetenskaper, medicinska vetenskaper, tekniska vetenskaper, samhällsvetenskaper och en klass för "humaniora och för framstående förtjänst om vetenskap". Ett antal gånger per år sammanträder ledamöter från alla klasser i allmän sammankomst, Akademiens högsta beslutande organ. Då tas beslut i viktiga frågor, väljs funktionärer, och beslutas om priser.

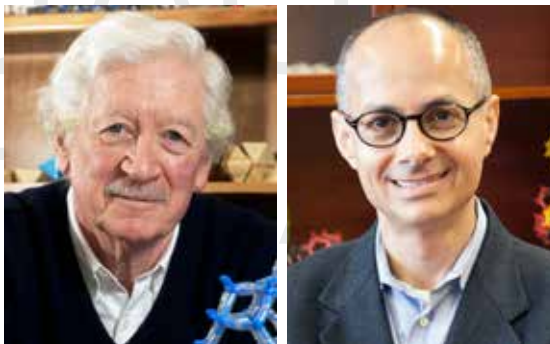
Allmän akademisammankomst
är endast öppen för ledamöter.

GREGORI AMINOFF PRISSYMPOSIUM

MÅNDAG 1 APRIL 2019

TID: 12.30–17.00

PLATS: KUNGL. VETENSKAPSAKADEMIEN, LILLA FRESCATIVÄGEN 4A

Från vänster:
Michael O’Keeffe, Omar Yaghi

Kungl. Vetenskapsakademien delar varje år ut Gregori Aminoffs pris. Det är ett internationellt pris som belönar ett dokumenterat, individuellt bidrag inom kristallografi, inbegripet dynamiken i kristallstrukturers formande och upplösning. Under 2019 års prissymposium föreläser årets pristagare och inbjudna föreläsare:

- ★ Michael O’Keeffe, Arizona State University, USA, mottagare av Gregori Aminoffs pris 2019.
- ★ Omar Yaghi, University of California, USA, mottagare av Gregori Aminoffs pris 2019.
- ★ Tina M. Nenoff, Sandia National Laboratories, USA
- ★ Davide M. Proserpio, University of Milan, Italien
- ★ F. Akif Tezcan, University of California, USA
- ★ Xiaodong Zou, Stockholms universitet, Sverige

Prissymposiet hålls på engelska.

Deltagande är kostnadsfritt
men föransmälan krävs.

För mer information och anmälan:
www.kva.se/aminoff2019

Gregori Aminoffs pris delas ut vid Akademiens högtidssammankomst.

AKADEMIDAGARNAS GÄSTFÖRELÄSNING

MÅNDAG 1 APRIL 2019

TID: 18.00–19.00

PLATS: BEIJERSALEN, KUNGL. VETENSKAPSAKADEMIEN, LILLA FRESCATIVÄGEN 4A

Susan Solomon, Lee and Geraldine Martin Professor of Environmental Science, Massachusetts Institute of Technology, USA

A Brief History of Environmental Successes

Föreläsning av professor Susan Solomon

Mänskligheten har stått inför en rad nationella och globala miljöutmaningar under det senaste halvsekle, inklusive smog, blyanvändning i bensin, ozonuttunnning, med mera. I föreläsningen visar Solomon hur vetenskap, offentlig beslutsfattande, industrins medverkan och medborgerligt engagemang, i olika kombinationer, har gjort det möjligt att tackla tidigare miljöutmaningar. Avslutningsvis resonerar Solomon om hur dessa lärdomar hjälper oss att förstå hur vi bättre kan hantera dagens miljöproblem, inklusive klimatförändringarna.

Professor Susan Solomon är en internationellt erkänd auktoritet inom atmosfärvetenskap, särskilt för hennes förklaringar av orsakerna bakom Antarktids ozonhål. Solomon har mottagit en rad utmärkelser, inklusive den högsta vetenskapliga utmärkelsen i USA, the National Medal of Science. 2018 mottog hon Crafoordpriset i geovetenskaper, som delas ut i samarbete mellan Kungl. Vetenskapsakademien och Crafoordska stiftelsen i Lund.

Föreläsningen hålls på engelska.

Deltagande är kostnadsfritt och föranmälan krävs ej.
För mer information: www.kva.se/gastforelasning2019

INGVAR LINDQVISTDAGEN

TISDAG 2 APRIL 2019

TID: 13.00-18.00

PLATS: BEIJERSALEN, KUNGL. VETENSKAPSAKADEMIEN, LILLA FRESCATIVÄGEN 4A

Från vänster, Lärarpristagare 2019, Lligo Matson (matematik), Erik Waltersson (fysik), Camilla Christensson (kemi), Anna-Lena Ekström (NO)

Varje år delar Vetenskapsakademien ut Beijerstiftelsens Lärarpris till Ingvar Lindqvists minne till lärare som genom entusiasm, nya idéer och engagerande arbete väcker elevers intresse för matematik, fysik, kemi, biologi, naturkunskap och NO. Under Ingvar Lindqvistdagen berättar pristagarna om sitt pedagogiska arbete. Vi får också lyssna till spännande föreläsningar om bland annat forskningsfronterna inom några av prisets ämnesområden.

Beijerstiftelsens Lärarpris till Ingvar Lindqvists minne 2019 tilldelades:

- ★ Lligo Matson, Renforsskolan, Vindeln (matematik)
- ★ Erik Waltersson, Europaskolan, Strängnäs (fysik)
- ★ Camilla Christensson, Katedralskolan, Lund, (kemi)
- ★ Anna-Lena Ekström, Vänge skola, Uppsala (NO)

■ Ingvar Lindqvistdagen kommer att filmas och sändas live på www.kva.se samt senare publiceras på www.kva.se/video

Deltagande är kostnadsfritt men föranmälan krävs.

För mer information och anmälan:
www.kva.se/lindqvistdagen2019

Kjell och Märta Beijers Stiftelse

Beijerstiftelsens Lärarpris till Ingvar Lindqvists minne finansieras av Kjell och Märta Beijers Stiftelse. Kungl. Vetenskapsakademien ansvarar för att utse pristagare, som mottar priset vid Akademiens högtidssammankomst.

INTEGRITETSPOLICY

Vetenskapsakademien fotograferar och filmar under ett flertal av sina evenemang. Foto- och videomaterial kommer att behandlas av Akademien och lämnas till tredje part för bearbetning. Materialet kan också komma att användas i kommande kommunikation för att informera om Akademiens verksamhet i någon av Akademiens digitala och/eller tryckta kanaler. Om du inte samtycker till detta eller har frågor angående vår behandling av personuppgifter kan du kontakta oss per telefon 08-673 95 00, eller e-post kva@kva.se

Läs mer om hur Akademien behandlar dina personuppgifter:

www.kva.se/integritetspolicy

BILDINDEX:

- S. 3, FOTO: MARKUS MARKETIC
- S. 6, FOTO: MELKER DAHLSTRAND/SVERIGES RIKSDAG
- S. 7, FOTO SLAMON: MILO MITCHELL, UCLA, FOTO DRUKER: KRISTYNA WENTZ-GRAFF, OHSU
- S. 8, FOTO: DAVID LAGERLÖF
- S. 9, FOTO: MARKUS MARCETIC
- S. 10, FOTO SOLOMON: JUSTIN KNIGHT, FOTO ELLERVIK: INGELA FORS
- S. 11, FOTO: THOMAS WINGSTEDT
- S. 12, FOTO O'KEEFFE: ARIZONA STATE UNIVERSITY, FOTO YAGHI: BERKELEY MEDIA RELATIONS
- S. 13, FOTO: JUSTIN KNIGHT
- S. 14, FOTO MATSON: PRIVAT, FOTO WALTERSSON: EXPRESS-BILD,
FOTO CHRISTENSSON: PRIVAT, FOTO EKSTRÖM: COLLAGE-FOTO

BOX 50005, SE-104 05 STOCKHOLM, SWEDEN
TEL: +46 8 673 95 00
KVA@KVA.SE | WWW.KVA.SE

KUNGL.
VETENSKAPS-
AKADEMIEN

THE ROYAL SWEDISH ACADEMY OF SCIENCES